

Avizul Comitetului Regiunilor „Rolul autorităților locale și regionale în îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020”

(2012/C 9/10)

COMITETUL REGIUNILOR

- **atrage atenția** asupra angajamentului său ferm față de propunerea sa de înființare a unui „Pact teritorial al autorităților locale și regionale pentru Strategia Europa 2020”, cu scopul de a asigura asumarea răspunderii la mai multe niveluri față de strategie printr-un parteneriat eficient între organismele relevante ale Uniunii Europene și autoritățile publice naționale, regionale și locale. Această propunere este sprijinită de Parlamentul European, Comisia Europeană și Consiliul European. Pactele teritoriale ar trebui să se concentreze asupra câtorva priorități adaptate, care au o valoare specială pentru regiunea vizată;
- **constată** diferența uriașă dintre ultimele cunoștințe obținute prin cercetare și practicile din viața reală. Sunt necesare măsuri regionale ferme pentru a transforma rezultatele cercetării în inovare adaptată nivelului local și aplicabilă în întreaga Europă;
- **pune accentul** pe importanța dezvoltării capacității de inovare la nivel regional pe baza specializării inteligente și a complementarității regiunilor învecinate;
- **solicită** regiunilor inovatoare să formeze consorții europene, care să integreze diferite capacități pentru a crea inovații societale majore, care să fie aplicate la nivel european. Prin diverșii săi actori, fiecare regiune poate deveni o regiune inovatoare, concentrându-se pe propriile nevoi și atuuri;
- **încurajează** regiunile să se îndrepte spre inovarea deschisă, în contextul unei viziuni axate pe parteneriatele dintre actorii din sectoarele public și privat, în cadrul cărora universitățile și alte instituții de cercetare joacă un rol crucial, de exemplu pentru a moderniza conceptul tripartit.

Raportor

dl Markku MARKKULA (FI-PPE), membru al Consiliului local al orașului Espoo, membru al Consiliului regional Helsinki-Uusimaa

Document de referință

/

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Mesaje-cheie: cu privire la nevoia de transformare radicală la nivel local și regional, CoR:

1. recunoaște că Strategia Europa 2020 este atât un plan de reformă structural cuprinzător, cât și o strategie de ieșire din criză. În plus, include, de asemenea, o gamă largă de obiective și o guvernare economică mai integrată⁽¹⁾. În acest context, autoritățile locale și regionale au potențialul și obligația politică de a aborda problemele economice, sociale și de mediu dintr-o perspectivă teritorială;

2. subliniază că, așa cum arată eșecul Strategiei de la Lisabona, planurile bune și chiar analizele corecte nu sunt suficiente pentru obținerea unor rezultate eficiente. Trebuie întreprinși pași curajoși la nivel practic, acordând tuturor nivelurilor de guvernare din statele membre – local, regional și central – o mai mare răspundere și implicând toate celelalte părți interesate. Regiunile ar trebui încurajate să creeze platforme regionale de inovare care să funcționeze ca centre de servicii orientate în funcție de cerere și să promoveze utilizarea cunoștințelor internaționale pentru punerea în aplicare a Strategiei Europa 2020, specializarea inteligentă și cooperarea europeană în funcție de interesele regiunilor. Pentru a atinge acest țel, este nevoie să se aplice noua înțelegere dinamică a ecosistemelor regionale de inovare, în care întreprinderile, autoritățile locale, universitățile și alți actori din sectorul public și privat (conceptul tripartit) învață să coopereze în moduri noi și creatoare pentru a-și exploata pe deplin potențialul inovator;

3. subliniază că, întrucât regiunile au devenit în prezent actori majori în multe domenii politice, inclusiv în cadrul politicii sociale, economice, industriale, de inovare, educaționale și de mediu, le revine un rol crucial în punerea în aplicare pe bază de parteneriat a Strategiei Europa 2020. Aceasta va necesita o abordare pe scară largă, complexă, deschisă și multidisciplinară, care să reunească numeroasele avantaje complementare existente în regiuni și orașe;

4. sprijină ferm necesitatea, afirmată de Comisie, de a integra de deplin programele naționale de reformă (PNR) și programele de stabilitate și convergență în procedurile bugetare naționale și de a implica autoritățile locale și regionale și părțile interesate relevante în definirea și punerea în aplicare a PNR⁽²⁾;

5. solicită ca transformările radicale care pot fi întreprinse de regiunile și orașele inovatoare să se concentreze pe:

— tranziția fundamentală aflată în desfășurare în cultura muncii către colaborarea concertată, împărtășirea cunoștințelor și utilizarea în comun a resurselor în locul activității separate în cadrul unor procese industriale și a unor mici proiecte distincte;

— noile abordări ale spiritului întreprinzător caracterizate de fenomene precum „*Venture Garage Mindset*”, care permit tinerei generații digitale din Europa să lucreze împreună cu investitorii de capital de risc public și privat pentru a face din spiritul întreprinzător motorul inovării;

— o cultură europeană a inovării deschise: afacerile de succes se nasc la nivel regional și local și creșterea este accelerată atunci când întreprinderile realizează o mai mare parte din activitățile lor de cercetare-dezvoltare în colaborare deschisă cu cele mai bune universități și institute de cercetare;

— oamenii ca principala bogăție a societăților noastre: pentru a crea noi moduri de implicare mai ales a cetățenilor în vârstă aflați la pensie și a tinerilor șomeri, oamenii trebuie puși în centrul strategiilor noastre, oferind astfel tuturor acces la o viață plină de sens și dându-le posibilitatea de a-și utiliza propriul potențial;

6. subliniază importanța faptului ca oamenii și comunitățile lor să poată să-și exploateze pe deplin potențialul. Aceasta necesită consolidarea rolului autorităților locale și regionale, nu doar în rolul lor tradițional de furnizori de servicii, ci și ca factori de stimulare a unor noi activități de afaceri prin cooperare proactivă. Toți diverșii actori ar trebui să conlucreze pentru a crea o cultură regională a colaborării, caracterizată prin receptivitate față de motivele, obiectivele și resursele oamenilor și ale comunităților de la nivel local.

Mesaje-cheie: cu privire la rolul factorilor politici și de decizie de la nivel regional ca agenți ai schimbării și mediatori ai inovării societale, CoR:

7. salută viziunea strategică mai amplă care include dimensiunile sociale și de mediu ca piloni egali și complementari alături de creșterea economică și solicită recunoașterea importanței cruciale a inovării societale în toate inițiativele emblematice, în vederea implementării celor trei priorități ale strategiei pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;

8. solicită factorilor de decizie, atât publici, cât și privați, să recunoască nevoia unei noi conduceri și a unor noi aptitudini, competențe, structuri și practici manageriale pentru a opera în cadrul unor întreprinderi bazate pe rețele globale;

⁽¹⁾ Semestrul european și Analiza anuală a creșterii COM(2011) 11.

⁽²⁾ Comisia Europeană, Strategia Europa 2020, COM(2010) 2020 fin și scrisoarea secretarului general către CoR din 19 iulie 2010.

9. încurajează factorii politici și de decizie regionali să devină agenți ai schimbării și să dezvolte un cadru strategic pentru dezvoltarea regională bazată pe inovare, dat fiind faptul că inovarea stimulează calitatea și cheltuielile publice și private mai eficiente, având un potențial semnificativ de a genera creștere și de a crea noi locuri de muncă. Sarcina politicii este de a găsi avantajele unice ale unei regiuni și de a construi plecând de la acestea pentru a îndeplini obiectivele de dezvoltare strategice. În acest scop, regiunile trebuie să dezvolte o viziune viabilă, realistă a viitorului lor economic și social și să formuleze un amestec de politici mai ample, mai integrat și mai eficient. Aceasta va necesita combinarea instrumentelor din diferite domenii de politică și de la diferite niveluri de guvernare, sprijinirea generării, difuzării și exploatării cunoștințelor și producerea de pachete coerente de politici, bazate pe măsurători mai bune, pe o programare bugetară orientată către viitor și pe experimentarea bazată pe date concrete;

10. pentru a atinge obiectivul menționat mai sus, propune Comisiei să înceapă pregătirea proiectelor de dezvoltare necesare, conlucrând cu o serie de regiuni și experți din domenii diverse. În cadrul acestor proiecte, ar trebui dezvoltate metode prin care în analiza unei anumite regiuni sau a unui obiectiv dat să poată fi introduse informații prelucrate și estimări privind progresele viitoare, provenind din datele statistice generale;

11. solicită regiunilor inovatoare să formeze consorții europene, care să integreze diferite capacități pentru a crea inovații societale majore, care să fie aplicate la nivel european. Prin diversii săi actori, fiecare regiune poate deveni o regiune inovatoare, concentrându-se pe propriile nevoi și atuuri;

12. solicită un proces de învățare bine direcționat, care să integreze diferitele niveluri de elaborare a politicilor pentru a se coordona utilizarea resurselor și a se consolida impactul activităților. Pentru a crea capacități comune, ar trebui create pentru factorii de decizie politici, înalții funcționari publici, managerii industriali și cercetători programe de tip M.B.A. care să acopere procese de concepție strategică pe mai multe niveluri. Astfel de programe de formare sunt necesare atât la nivel european, cât și regional. În acest fel, rolul factorilor de decizie din diferite țări în punerea în aplicare a Strategiei Europa 2020 va fi consolidat, iar cooperarea dintre aceștia și diseminarea bunelor practici vor fi intensificate.

II. RECOMANDĂRI PRIVIND ROLUL AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE CU PRIVIRE LA CEA DE-A ȘAPTEA INIȚIATIVĂ EMBLEMATICĂ

Cu privire la nevoia de colaborare transfrontalieră, CoR:

13. subliniază nevoia de activități comune și de colaborare aprofundată între diferitele inițiative emblematice pentru a permite și a încuraja punerea în aplicare eficientă a Strategiei Europa 2020. Prin utilizarea acestei abordări, autoritățile locale și regionale vor putea dezvolta colaborarea trans-teritorială. În special, vor putea să cultive abordări bazate pe platforme deschise și să îmbunătățească posibilitatea de reutilizare și interoperabilitatea soluțiilor și structurilor pe care le dezvoltă. Deși rezultatele finale pot avea o orientare locală puternică, din perspectiva structurilor și interoperabilității, colaborarea activă duce la economii de scară și la crearea de piețe mai ample pentru activitățile locale;

14. recunoaște că problema principală cu care se confruntă autoritățile locale și regionale (ținând seama de numărul mare de acțiuni care provin de la inițiativele emblematice sau sunt asociate acestora) se referă la modalitatea de accelerare a punerii în aplicare a celor mai relevante activități. Prin urmare, pentru a spori impactul regional al inițiativelor emblematice, trebuie abordate mai multe aspecte:

- impactul, specializarea și capacitatea de redimensionare în funcție de context a acestora, precum și sensibilizarea publicului;
- utilizarea eficientă a evaluărilor comparative, difuzarea bunelor practici și colaborarea între regiuni;
- dezvoltarea măsurătorilor pentru crearea de valoare, a inovațiilor societale, a conceptelor, metodelor și platformelor pentru parteneriate între sectorul public, cel privat și oameni;
- conștientizarea importanței dialogului dintre știință și societate, a naturii sistemice a inovării și a elementelor de previziune concepute pentru actorii locali și regionali;
- în primul rând, inițiativele emblematice trebuie toate completate cu o analiză a impactului bugetar al măsurilor propuse;

Cu privire la inițiativa emblemată „O Uniune a inovării”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) sprijinire a unor inițiative cum ar fi regiunile cunoașterii, laboratoarele vii și orașele inteligente;
- b) dezvoltare a unor parteneriate care să servească drept platforme pentru sporirea bazei de cunoștințe a factorilor de decizie regionali și să promoveze inovațiile societale;
- c) creare a unei platforme de specializare inteligente pentru a sprijini și încuraja regiunile să adopte strategii care să acorde prioritate avantajelor competitive și cooperării potențiale cu alte regiuni;
- d) sprijinire a colaborării între întreprinderi și mediul academic prin crearea unor alianțe pentru cunoaștere, punându-se un accent special pe reducerea decalajelor în materie de capacități de inovare;
- e) consolidare a bazei științifice pentru elaborarea politicilor prin intermediul unui forum european privind activitățile orientate către viitor, la care să participe autoritățile locale și regionale, precum și alte părți interesate din sectoarele public și privat, în vederea îmbunătățirii bazei de date științifice a politicii;

- f) dezvoltare a unui interes mai larg pentru utilizarea modelului tripartit la înființarea unor clustere de cercetare regionale (subregionale) inovatoare și la crearea unor platforme de inovare, precum și la consolidarea activităților triunghiului cunoașterii (sinergia dintre activitățile de cercetare, educative și de inovare);
- g) rezolvare a situațiilor de decalaj administrativ existent între autoritățile regionale și locale din Europa, prin parteneriate sub diverse forme și prin proiecte de cooperare proactivă pentru o Uniune a inovării, care să fie de lungă durată și să încurajeze autoritățile cu capacități structurale și organizatorice mai reduse să își exercite competențele de specialitate în mod asociat, stabil și structurat;

Cu privire la inițiativa emblematică „Tineretul în mișcare”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) punere a accentului pe competențe-cheie pentru societatea cunoașterii, cum ar fi „învățarea învățării”, limbile și cultura, competențele antreprenoriale și inovatoare, abilitățile de comunicare interpersonală și capacitatea de a exploata pe deplin potențialul TIC;
- b) conectare a formării și educației formale, informale și non-formale de nevoile de pe piața forței de muncă, pentru a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională a tinerilor și a le permite să își elibereze potențialul și să se dezvolte din punct de vedere personal și profesional;
- c) creare a unor oportunități de mobilitate pentru un număr cât mai mare posibil de tineri, indiferent de pregătirea lor, de situația lor economică sau de localizarea geografică a regiunii lor;
- d) dezvoltare în continuare a instrumentelor europene pentru a facilita și a încuraja mobilitatea în scopul învățării în toate părțile sistemului de învățământ;
- e) sprijinire a includerii Europass (modelul european de CV) în viitorul „pașaport european al competențelor” pentru a promova mobilitatea;
- f) adoptare a unor inițiative de cooperare între autoritățile publice, bazate pe acorduri care urmăresc gășirea celor mai bune soluții pentru a-i pregăti în mod eficient pe elevi pentru responsabilitățile vieții de adult, pentru a dezvolta o cooperare mai strânsă între instituțiile de formare profesională, angajatori și universități în vederea realizării unor parcursuri educaționale optime, inclusiv în domeniul educației profesionale, respectând cerințele cursanților și ale angajatorilor, pentru a implica angajatorii în identificarea problemelor din sectorul educației și dezvoltarea unor soluții pentru acestea, pentru a sprijini școlile în realizarea unor programe educaționale pregătitoare, pentru a încuraja participarea tinerilor la stagii profesionale și a populariza formarea ulterioară în rândul angajatorilor;
- g) evidențiere a faptului că bazele unei sănătăți bune și ale mobilității sunt puse de timpuriu în viață și asigură condițiile pentru o bună calitate a vieții. Activitățile organizațiilor non-profit sunt un element de bază al societății. Prin urmare, Comitetul Regiunilor solicită Comisiei Europene să nu pună în aplicare propunerile

[Cartea verde a Comisiei Europene privind viitorul TVA – COM(2010) 695] care ar amenința existența și situația financiară a acestor asociații;

Cu privire la inițiativa emblematică „O agendă digitală pentru Europa”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) creare a unor agende digitale locale pentru a accelera utilizarea optimă a TIC prin colaborarea locală, regională și europeană concertată;
- b) îmbunătățire a interoperabilității și guvernării electronice și dezvoltare a unor noi aplicații cum ar fi serviciile electronice centrate pe factorul uman, e-învățarea, e-sănătatea, votarea electronică și e-administrarea, sistemele inteligente de transport și modelarea informatică regională în planificarea urbană;
- c) promovare a pieței digitale unice ca o piatră de temelie a Agendei digitale pentru Europa și de sprijinire a unor proiecte inovatoare pe scară largă, care să se bazeze pe expertiza europeană de vârf și să implice toate diferitele părți interesate;
- d) asigurare a unui acces egal și ieftin la banda largă pretutindeni și de realizare a unor proiecte-pilot care să urmărească eliminarea decalajului în materie de accesibilitate
- e) dezvoltare a unor soluții comune pentru problemele de protecția datelor și de securitate legate de produsele și serviciile TIC, acestea constituind o condiție prealabilă pentru câștigarea încrederii cetățenilor și utilizarea oportunităților oferite;

Cu privire la inițiativa emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) îmbunătățire a guvernantei în domeniul schimbărilor climatice cu implicarea autorităților locale și regionale ca actori-cheie în eforturile de combatere și atenuare a schimbărilor climatice și de promovare a unui mod mai sustenabil de utilizare a resurselor, și de motivare a producătorilor și consumatorilor să adopte un comportament mai favorabil climatului și mai eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- b) creare a unor metode centrate pe utilizator de măsurare a valorii create și evaluare a impactului, în vederea utilizării de către diferitele niveluri de guvernare în contextul creării unei societăți a cunoașterii durabile; limitare în acest context a numărului de indicatori pentru a garanta că politicile sunt elaborate într-un mod eficient, care este vizibil și comprehensibil pentru public;
- c) adoptare a unor strategii locale sau regionale privind clima și energia, care să prevadă bugete publice mai mari pentru achizițiile verzi, inclusiv proiecte care să utilizeze finanțarea din partea statelor membre și a Uniunii Europene;
- d) utilizare a unor foi de parcurs și a unor pacte de acțiune pentru a mobiliza sprijinul politic și a promova investițiile în infrastructura favorabilă climei, în reînnoirea sistemelor energetice și în serviciile publice ecologice;

Cu privire la inițiativa emblematică „O politică industrială adaptată erei globalizării”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) promovare a modernizării industriale prin proiecte strategice europene destinate să aibă un efect catalizator global în ceea ce privește difuzarea eficientă a cunoștințelor și tehnologiei (în domenii precum transportul ecologic și clădirile eficiente din punct de vedere ecologic);
- b) asigurare a „fertilizării încrucișate” a ideilor și a modelelor de afaceri prin inițiative cum ar fi „Regiunea europeană întreprinzătoare”, pentru a încuraja autoritățile locale și regionale să promoveze evoluții noi în domeniul IMM-urilor și al culturii antreprenoriale;
- c) promovare a conceptului de ecosisteme regionale de inovare și de dezvoltare a unei cooperări mai strânse între sectorul producător, universități și centrele tehnologice pentru a genera creștere și a crea noi locuri de muncă;
- d) luare a unor măsuri de reconciliere a vieții profesionale și de familie prin îmbunătățirea calității serviciilor publice, de exemplu punerea la dispoziție a unui număr suficient de locuri în instituțiile de îngrijire a copiilor pe durata întregii zile, și prin organizarea mediului muncii într-un mod favorabil vieții de familie, printre altele prin modele flexibile de program de lucru și de ocupare a forței de muncă;

Cu privire la inițiativa emblematică „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) dezvoltare a unor condiții pentru crearea de locuri de muncă și luarea unor măsuri pentru gestionarea mutațiilor industriale și economice, de exemplu prin identificarea lipsei de adecvare a competențelor digitale și a oportunităților de afaceri aferente;
- b) promovare a parteneriatelor strategice între autoritățile locale și regionale, instituțiile de învățământ și întreprinderi pentru a consolida ecosistemele regionale de inovare și a le reconcilia cu politicile privind flexicuritatea;
- c) încurajare a acțiunilor locale privind competențele digitale, părăsirea timpurie a școlii, învățarea pe tot parcursul vieții și implicarea generației vârstnice;
- d) dezvoltare a unor legături mai puternice între întreprinderi și universități, de exemplu prin integrarea unor stagii în întreprindere, evaluate pe bază de credite, în toate programele universitare și luarea în considerare, la elaborarea acestor programe, a nevoilor și provocărilor cu care se confruntă studenții care muncesc, de exemplu prin introducerea unor stagii în străinătate mai scurte și „internaționalizarea în țara de origine”;

Cu privire la inițiativa emblematică „Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) dezvoltare a unei agende locale și regionale de incluziune socială pentru a face serviciile sociale locale mai eficiente și accesibile tuturor;
- b) utilizare a competențelor legale și a programelor adaptate nevoilor locale în sectoarele educației, locuințelor, planificării urbane, serviciilor sociale, securității și activităților culturale, punându-se un accent special pe tineri și copii;
- c) promovare a e-incluziunii, a economiei sociale, a voluntariatului și a responsabilității sociale a întreprinderilor;
- d) evaluare a reformelor întreprinse, în special cu privire la sfera, costurile și impactul inovațiilor societale, de diseminare în întreaga Europă a noilor soluții care și-au dovedit eficacitatea și de aplicare locală a acestora.

III. RECOMANDĂRI PRIVIND GUVERNANȚA PE MAI MULTE NIVELURI ȘI FINANȚAREA**Mesaje privind guvernarea pe mai multe niveluri: cu privire la pactele teritoriale și implicarea factorilor politici, CoR:**

15. subliniază că obiectivul de a spori dimensiunea locală și regională a strategiei are în vedere consolidarea angajamentului statelor membre și a răspunderii lor politice față de strategie, astfel încât aceasta să fie mai relevantă și să răspundă problemelor de la nivel local;

16. atrage atenția asupra angajamentului său ferm față de propunerea sa de înființare a unui „Pact teritorial al autorităților locale și regionale pentru Strategia Europa 2020”, cu scopul de a asigura asumarea răspunderii la mai multe niveluri față de strategie printr-un parteneriat eficient între organismele relevante ale Uniunii Europene și autoritățile publice naționale, regionale și locale. Această propunere este sprijinită de Parlamentul European, Comisia Europeană și Consiliul European ⁽³⁾;

17. observă că unele programe naționale de reformă legate de Strategia Europa 2020, prezentate de guvernele naționale Comisiei în aprilie 2011 în cadrul semestrului european se referă la rolul autorităților locale și regionale în conceperea programelor. Totuși, doar câteva programe naționale de reformă arată că s-a adoptat o abordare bazată pe guvernarea pe mai multe niveluri pentru a implementa părți din noua strategie și numai unul face trimitere explicită la propunerea CoR privind pactele teritoriale;

18. încurajează cu tărie statele membre să asiste regiunile și orașele să încheie pacte teritoriale pentru Strategia Europa 2020 ⁽⁴⁾, pentru a stabili împreună cu guvernele centrale obiective naționale, angajamente și structuri de raportare orientate spre obiectivele Strategiei Europa 2020, respectând pe deplin cadrul legislativ național ⁽⁵⁾;

⁽³⁾ CdR 199/2010 fin, Rezoluția privind o implicare mai puternică a autorităților locale și regionale în Strategia Europa 2020.

⁽⁴⁾ CdR73/2011, Declarația adresată Consiliului European de primăvară 2011.

⁽⁵⁾ CdR 199/2010 fin, Rezoluția privind o implicare mai puternică a autorităților locale și regionale în Strategia Europa 2020.

19. subliniază valoarea adăugată creată de pactele teritoriale. Acestea ar trebui să se concentreze asupra câtorva priorități adaptate, care au o valoare specială pentru regiunea vizată și nu ar trebui să devină noi instrumente birocratice, ci să reprezinte elemente naturale ale programelor naționale de reformă și să asigure conformitatea cu principiul guvernancei pe mai multe niveluri și al parteneriatului. Ele s-ar putea prezenta sub forma unor angajamente politice, completate eventual prin contracte stabilite pe bază voluntară între organismele publice, concentrându-se asupra guvernancei și a implementării Strategiei Europa 2020. S-ar putea crea pacte teritoriale în special în domeniile politice în care autoritățile locale și regionale sunt actorii-cheie în ceea ce privește conceperea și implementarea obiectivelor principale și inițiativelor emblematiche ale Strategiei Europa 2020;

20. reamintește că există câteva exemple de acorduri privind guvernancea pe mai multe niveluri menite să urmărească obiective comune de dezvoltare teritorială prin elaborarea integrată și coordonată a politicilor. Acordurile sunt foarte variate, reflectând nu doar obiective diferite, ci și diferențe între țările vizate și diversitatea lor socioeconomică, culturală, instituțională și în domeniul mediului. Câteva exemple ar fi acordurile din Austria (pactele teritoriale pentru ocuparea forței de muncă), Spania (pactele teritoriale pentru mediul rural din Catalonia), Belgia (Pactul „Flandra în acțiune 2020” și Planul „Marshall 2.Green for Wallonia”), Regatul Unit (parteneriatul pentru aglomerarea Nottingham), Franța (pactele teritoriale pentru incluziune, contractele de planificare la nivel național-regional) și Germania (inițiativa de inovare a Ministerului Educației și Cercetării „Regiuni întreprinzătoare”). CoR își reiterează angajamentul de a promova diseminarea cât mai amplă a experiențelor pentru a încuraja procesele de învățare reciprocă⁽⁶⁾; de asemenea, atrage atenția cu privire la activități comune menite să consolideze și să dezvolte contactele de vecinătate între comunitățile și autoritățile locale și regionale din două sau mai multe țări învecinate, pe baza unor acorduri de cooperare bilaterale sau multilaterale între părțile interesate;

21. reiterează mesajul din Declarația Biroului CoR adresată Consiliului European de primăvară 2011, conform căruia pactele teritoriale vor contribui la conferirea unei dimensiuni teritoriale noii strategii și la concentrarea tuturor instrumentelor de politică și a tuturor canalelor de finanțare disponibile la diferitele niveluri de guvernare implicate;

22. subliniază că autoritățile locale și regionale trebuie să realizeze obiectivele Strategiei Europa 2020, în conformitate cu legislația națională și a Uniunii Europene și solicită președinților Uniunii Europene să sprijine în mod explicit principiile guvernancei pe mai multe niveluri în Concluziile Consiliului European, inclusiv propunerea CoR privind pactele teritoriale;

23. remarcă faptul că analiza programelor naționale de reformă (PNR) demonstrează că în majoritatea statelor membre autoritățile locale și regionale nu au fost implicate suficient în elaborarea PNR de către statele membre. CoR solicită statelor membre să implice autoritățile locale și regionale cât mai pe larg posibil în punerea în aplicare a

programelor naționale de reformă. O strategie de punere în aplicare orientată de jos în sus, în cadrul căreia nivelurile corespunzătoare de administrație sunt implicate cât mai pe larg posibil în conformitate cu principiul subsidiarității, nu îmbunătățește doar șansele de succes ale programelor naționale de reformă, ci creează și un grad mai înalt de acceptare a punerii lor în aplicare. Comitetul Regiunilor este pregătit să dezvolte concepte de pacte teritoriale și programe operaționale regionale în cooperare cu regiunile care doresc acest lucru. Aceasta ar permite Strategiei Europa 2020 să ia avânt și ar contribui la punerea în aplicare a inițiativelor emblematiche la nivel regional. Dintre ele, se impun menționate Agenda digitală locală și Agenda locală pentru inovare, care contribuie la specializarea inteligentă a regiunilor și la crearea unor forme de cooperare europeană în cadrul acestora, precum și la punerea bazelor pentru prosperitatea lor;

24. pune accentul pe importanța dezvoltării capacității de inovare la nivel regional pe baza specializării inteligente și a complementarității regiunilor învecinate. Ar trebui exploatat la maximum potențialul macroregiunilor europene pentru a extinde piețele și a acționa în calitate de stand de încercare inovator care să sprijine creșterea. În acest sens, există dovezi clare că regiunea Mării Baltice ar putea fi deschizătoare de drumuri și un prototip pentru întreaga Europă;

Mesaje privind guvernancea pe mai multe niveluri: cu privire la rolul critic al implementării, CoR:

25. constată diferența uriașă dintre ultimele cunoștințe obținute prin cercetare și practicile din viața reală. Sunt necesare măsuri regionale ferme pentru a transforma rezultatele cercetării în inovare adaptată nivelului local și aplicabilă în întreaga Europă. Autoritățile locale și regionale trebuie să mobilizeze parteneriatele public-private și să încurajeze participarea la nivel local (așa-numita inovare deschisă axată pe utilizator în societăți deschise pentru crearea de valoare);

26. subliniază rolul crucial al inițiativelor emblematiche pentru Uniunea inovării⁽⁷⁾ și Agenda digitală⁽⁸⁾, în vederea creării unor condiții favorabile pentru a atenua decalajul dintre rezultatele existente ale cercetării și practică. Trebuie dezvoltate practici strategice și operaționale la nivel local și regional și chiar schimbate radical, în conformitate cu cele mai noi rezultate ale cercetării;

27. pledează în mod activ pentru promovarea inovațiilor în materie de servicii, în vederea modernizării proceselor și a utilizării acestora pentru punerea fundamentelor necesare unei abordări bazate pe sisteme digitale;

28. recomandă Comisiei să decidă rapid pentru a crea bazele dezvoltării pieței unice, în special a pieței digitale unice, și pentru a finanța câteva inițiative de cercetare și dezvoltare pe scară largă, prin care să se conceptualizeze și să se transfere cunoștințele cercetării globale în aplicații practice într-un mod multidisciplinar și creativ. Acestea trebuie să fie inițiative inovatoare care îi implică pe cei mai buni experți și pe agenții schimbării din mai multe domenii;

⁽⁶⁾ În acest scop, a fost creată o pagină web specială pe site-ul internet al Platformei CoR de monitorizare a Strategiei Europa 2020.

⁽⁷⁾ CdR 373/2010 rev2, Avizul pe tema „Inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020 – o Uniune a inovării”.

⁽⁸⁾ CdR 104/2010 fin, Avizul privind Agenda digitală pentru Europa.

29. îndeamnă Comisia să lanseze în colaborare cu CoR o campanie mai amplă de comunicare pentru a sensibiliza factorii de decizie de la nivel local și regional și opinia publică cu privire la Strategia Europa 2020. În acest scop, CoR propune elaborarea, în colaborare cu Comisia, a unui „Ghid pentru orașe și regiuni privind Strategia Europa 2020”, pentru a le explica clar acestora cum pot contribui la implementarea strategiei, menționând în același timp diferitele surse de finanțare (naționale, locale, regionale și ale Uniunii Europene);

30. confirmă că va monitoriza în continuare implementarea Strategiei Europa 2020 la nivel local prin intermediul Platformei de monitorizare a Strategiei Europa 2020. Pentru a contribui la succesul noii strategii, în contextul semestrului european, rezultatele monitorizării CoR vor fi publicate anual, în decembrie, înainte de analiza anuală a creșterii a Comisiei și a Consiliului European de primăvară;

Mesaje privind finanțarea: cu privire la nevoia de sinergii între diferitele surse de finanțare, CoR:

31. subliniază că adevărata provocare pentru Uniunea Europeană, statele membre și regiuni este crearea de sinergii între diferitele instrumente de finanțare din sectorul public și privat, care să faciliteze implementarea Strategiei Europa 2020; de asemenea, îndeamnă la o coordonare mai strânsă între bugetele publice naționale, regionale și locale pentru a permite regiunilor și orașelor să beneficieze mai mult de fondurile structurale și de alte programe ale Uniunii Europene;

32. subliniază, în special, nevoia de progrese în ceea ce privește concentrarea resurselor pe obiectivele Strategiei Europa 2020 care reprezintă o adevărată ocazie de a ajuta în continuare regiunile mai sărace din Uniunea Europeană să țină pasul, de a facilita coordonarea politicilor Uniunii Europene și de a dezvolta politica de coeziune astfel încât să devină un promotor al creșterii în întreaga Uniune Europeană, abordând provocările societale cum ar fi îmbătrânirea populației și schimbările climatice ⁽⁹⁾;

33. în acest scop, își confirmă interesul pentru două propuneri ale Comisiei privind noul cadru financiar multianual pentru perioada de după 2013 ⁽¹⁰⁾, și anume: contractele de parteneriat pentru dezvoltare și investiții încheiate între Comisie și fiecare stat membru, care reflectă angajamentul partenerilor de la nivel național, regional și local, și un cadru strategic comun pentru sporirea coerenței politicilor în vederea realizării obiectivelor Strategiei Europa 2020 și a obiectivelor în materie de coeziune, și care să înlocuiască pachetele de linii directe separate;

34. reamintește măsurile din cadrul politicii de coeziune, care urmăresc crearea unor sisteme de inovare la nivel regional și a unor instrumente de cooperare teritorială, punerea la dispoziție a capitalului de risc și măsurile de introducere accelerată a produselor inovatoare și de încurajare a unor rețele între părțile interesate din economie, mediul academic și administrație ⁽¹¹⁾;

⁽⁹⁾ Revizuirea bugetului UE – COM(2010) 700.

⁽¹⁰⁾ Prezentat și în Revizuirea bugetului UE – COM(2010) 700.

⁽¹¹⁾ CdR 223-2010 fin, Avizul privind contribuția politicii de coeziune la Strategia Europa 2020.

35. reamintește necesitatea de a crea un sistem de măsurare mai bun decât cel bazat exclusiv pe PIB, pentru a analiza aspecte precum schimbările climatice, eficiența resurselor, calitatea vieții sau incluziunea socială și subliniază că indicatorii care urmează să fie utilizați de autoritățile locale, regionale, naționale și ale Uniunii Europene trebuie să fie uniformi și să favorizeze crearea și difuzarea inovațiilor societale și coerența în adoptarea deciziilor ⁽¹²⁾. Acești indicatori suplimentari ar trebui luați în considerare în implementarea și evaluarea politicii de coeziune, pentru a reflecta astfel mai bine dezvoltarea fiecărei regiuni ⁽¹³⁾;

36. solicită Comisiei Europene să faciliteze crearea de noi parteneriate teritoriale prin simplificarea și îmbunătățirea modului în care sunt gestionate programele de cooperare inter-regională ⁽¹⁴⁾;

37. solicită consolidarea capacității regiunilor și orașelor de a utiliza cel de-al 7-lea program-cadru, programul pentru competitivitate și inovare și alte inițiative similare. Ar trebui să se acorde atenție deosebită utilizării depline a digitalizării și a noilor tehnologii-cheie pentru modernizarea politicii regionale de inovare;

Mesaje privind finanțarea: cu privire la inovarea deschisă și achizițiile publice care promovează utilizarea în mod eficient a resurselor, CoR:

38. recunoaște că inovarea este rezultatul combinării diferitelor elemente și abordări multidisciplinare și solicită măsuri de sporire a capitalului structural și relațional al regiunilor, atât în interiorul comunităților, cât și în colaborare cu alții;

39. consideră că întreprinderile trebuie să-și modifice mentalitatea și să recurgă pe scară largă la resursele colective disponibile în cadrul regiunii lor, bazându-se astfel de capitalul social pentru a avea succes. Pe de altă parte, CoR încurajează regiunile să se îndrepte spre inovarea deschisă, în contextul unei viziuni axate pe parteneriatele dintre actorii din sectoarele public și privat, în cadrul cărora universitățile și alte instituții de cercetare joacă un rol crucial, de exemplu pentru a moderniza conceptul tripartit;

40. salută utilizarea achiziției înainte de comercializare ca un instrument de legătură între inovarea societală și soluțiile bazate pe tehnologie și subliniază că modernizarea reglementărilor privind achizițiile trebuie să consolideze rolul sectorului public, pentru a asigura eficiența maximă în cheltuirea banilor ⁽¹⁵⁾. Pornind de la premisa că specificațiile și procesele pot fi coordonate între regiuni, achiziția înainte de comercializare poate fi și o forță motrice pentru crearea pieței unice în Europa;

⁽¹²⁾ CdR 163-2010 fin, Avizul pe tema „Măsurarea progreselor – dincolo de PIB”.

⁽¹³⁾ CdR 369/2010 fin, Avizul privind Al cincilea raport privind coeziunea.

⁽¹⁴⁾ Ibidem.

⁽¹⁵⁾ CdR 70/2011 fin, Avizul privind modernizarea politicii UE în domeniul achizițiilor publice.

41. reiterează că achiziția înainte de comercializare va fi consolidată și mai mult dacă este combinată cu inovarea deschisă menită să accelereze dezvoltarea societății ecologice bazate pe cunoaștere, cu alte cuvinte, dacă este destinată elaborării de soluții comune și reutilizabile pentru a crea infrastructuri și servicii pe care să se bazeze ecosistemele de inovare moderne din lumea reală.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO
